

Näkökulma: KUNTA / TOIMINTAYKSIKKÖ

TIETOJÄRJESTELMÄT / PALVELUT

Erikoissairaanhoidon laadun johtaminen tiedolla

Tuija Ikonen

Arviointiylilääkäri VSSHP

Sidonnaisuudet

- **Tutkinnot ja pätevyys**
  - LT, kirurgian dosentti, kirurgian erikoislääkäri, thorax- ja verisuonikirurgian erikoislääkäri, hallinnon pätevyys
- **Päätoimi**
  - arviointiylilääkäri VSSHP
- **Sivutoimet**
  - ylilääkäri Finohta THL
- **Muut tehtävät**
  - dosentti Helsingin yliopisto
  - pysyvä asiantuntija Valvira
- **Muut sidonnaisuudet**
  - ei sidonnaisuuksia teollisuuteen

Sisältö

- Tietoa laadusta - nykytila
- Laadun johtaminen
- Laadun mittaaminen
- Erikoissairaanhoidon laatuindikaattorit
- Tietojärjestelmät & laadun mittaamisen haasteet

Tietoa hoidon laadusta – kansallinen taso

SOTKAnet

Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKAnet

[suomi](#) | [svenska](#) | [english](#)

[Etusivu](#) [Hakusivu](#) [Käyttöohjeet](#) [Tietoa palvelusta](#) [Tietosisältö](#) [Palaute](#) [Yhteystiedot](#)

[etusivu](#) > [tietoa palvelusta](#)

24.5.2013

Tietoa palvelusta

Indikaattoripankki SOTKAnet on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tietopalvelu, joka tarjoaa kaikista Suomen kunnista viimeisimpään voimassa olevaan kuntajakoon perustuen keskeisiä väestön hyvinvointia ja terveyttä koskevia tietoja vuodesta 1990 alkaen. SOTKAnetin avulla käyttäjä voi hakea sosiaali- ja terveysalaan liittyvää indikaattoritietoa eri aluetasoilla muun muassa absoluuttisina ja suhteutettuina lukuarvoina. Kaikista indikaattoreista on myös asiantuntijoiden laatimat kuvaukset niiden tietosisällöstä, tulkinnasta, tietojen tuottajasta, tuotantovuosista sekä mahdollisista rajoituksista.

SOTKAnetin tiedot perustuvat THL:n ja muiden sosiaali- ja terveysalan tietovarantoja ylläpitävien tahojen keräämiin tietoihin. Tietokantaa päivitetään vuosittain säännöllisesti, kun eri rekisterit ja aineistot valmistuvat.

SOTKAnettiin on tuotettu yhteistyössä muiden sosiaali- ja terveysalan asiantuntijoiden kanssa eri kohderyhmille ja käyttötarkoituksiin suunnattuja tietokokonaisuuksia. Mukana ovat myös keskeisten sosiaali- ja terveysalan politiikkaohjelmien seurantaindikaattorit sekä keskeisiä Euroopan maiden tasolla saatavia tietoja terveydentilaan sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden käyttöön liittyen. Eri indikaattorihankekokonaisuuksien lisäksi SOTKAnet sisältää laajasti tilastotietoa sosiaali- ja terveydenhuollon keskeisiltä aihealueilta. SOTKAnetin tietosisältö kattaa yli 2 000 yksittäistä tilastotietoa.

**YLI 2 000
YKSITTÄISTÄ
TILASTOTIETOA**

SOTKAnet: vaikuttavuustilastot

			2007	2008
Sydäninfarktipotilaiden 30 päivän kuolleisuus, vakioitu osuus (%) (id: 3942 info ⓘ)	Pirkanmaan sairaanhoitopiiri	yhteensä	11,7	10,9
	Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri		10,5	10,0
Aivoinfarktipotilaiden 30 päivän kuolleisuus, vakioitu osuus (%) (id: 3944 info ⓘ)	Pirkanmaan sairaanhoitopiiri		9,1	8,6
	Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri		8,5	9,1
Lonkkamurtumapotilaiden kotiutuminen 4 kk kuluessa, vakioitu osuus (%) (id: 3945 info ⓘ)	Pirkanmaan sairaanhoitopiiri		67,2	66,8
	Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri		67,3	69,2
Lonkan tekonivelleikkauksen uusinta potilaille 2 v aikana, vakioitu osuus (%) (id: 3946 info ⓘ)	Pirkanmaan sairaanhoitopiiri		2,3	
	Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri		2,8	

THL Hoitotakuutilastot

Erikoissairaanhoidon hoitoonpääsyn seurantatiedot

- THL julkaisee erikoissairaanhoidon hoitoonpääsyn seurantatiedot tiivisteinä ja kuutioina.

Tiivisteeet

- Tiivisteeet näyttävät tärkeimmät hoitoonpääsyn seurantatiedot helposti ja nopeasti havainnollisina kuvioina. Vertaile tuottajia ja erikoisaloja. Seuraa alueellista ja kansallista kehitystä.

[Erikoissairaanhoidon hoitoonpääsyn tiivisteeet](#)

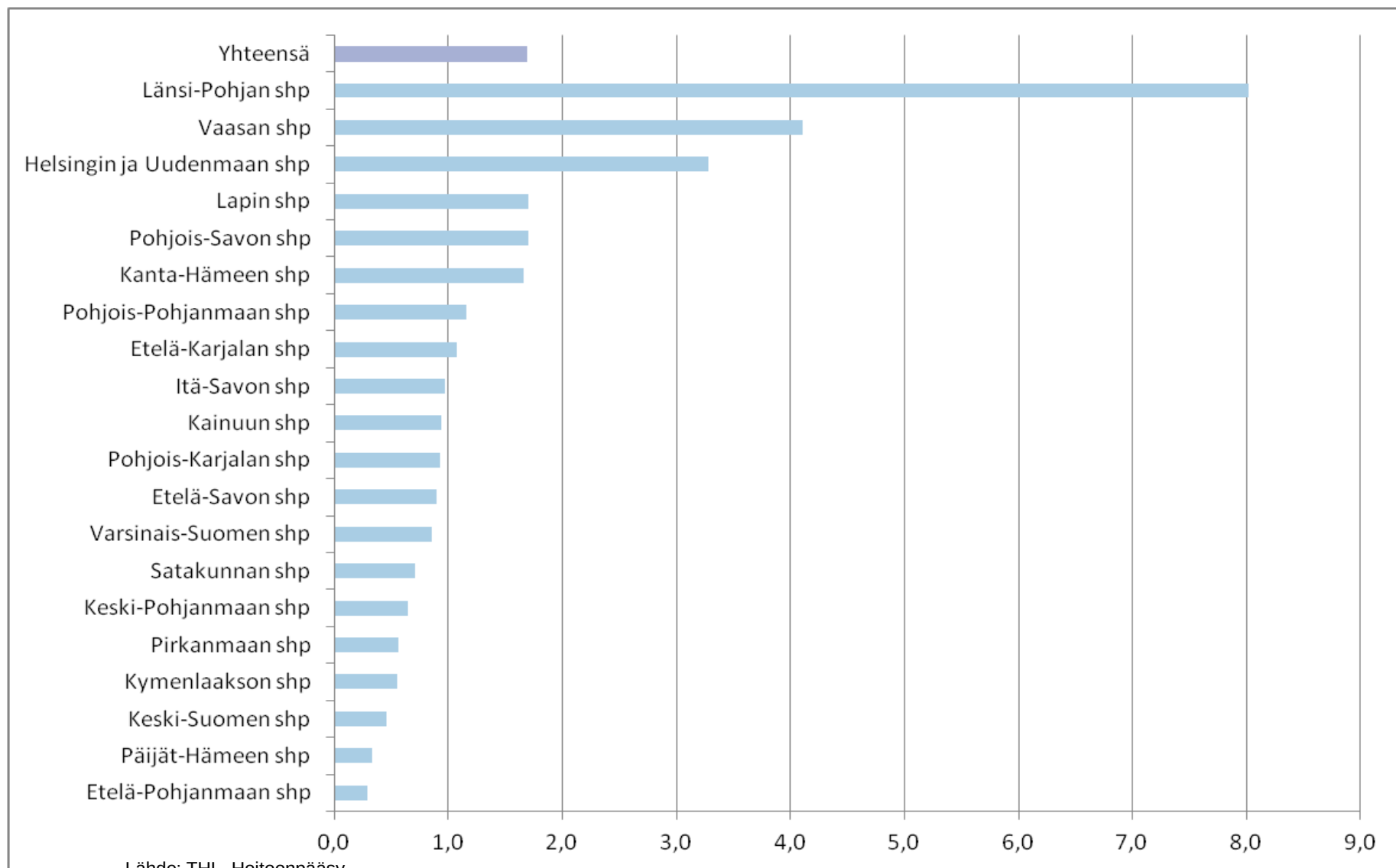
[Erikoissairaanhoidon hoitoonpääsyn tiivisteiden käyttöohjeet](#)

Kuutiot

- Raportointityökalut eli kuutiot mahdollistavat tietojen monipuolisen tarkastelun. Kuutioissa on kaikki kansallinen erikoissairaanhoidon hoitoonpääsy tieto: katsele, kääntele, vertaa ja poimi jatkokäyttöön.

Lähetteitä käsitelty yli 21 vrk:ssa (%)

1.1.–31.12.2012 sairaanhoitopiirien sairaaloissa

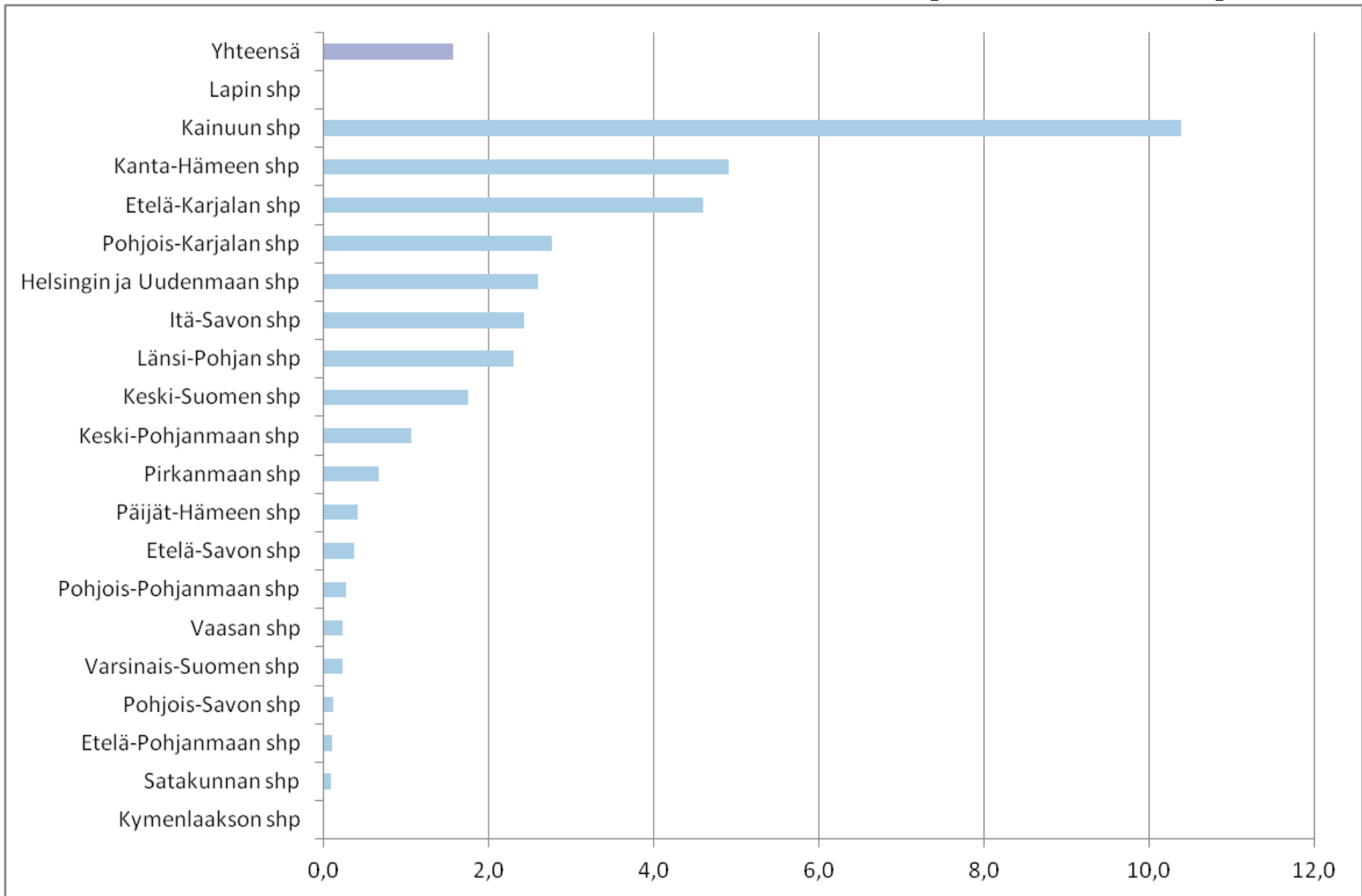
Lähde: THL, Hoitoonpääsy
erikoissairanhoidossa -tilasto

Ensimmäiselle käynnille odottavien lukumäärä ja odotusajat 31.12.2012

Sairaanhoitopiirit	Ensimmäistä käyntiä odottaneet yhteensä	Ensimmäistä käyntiä odottaneet 1-90 vrk	Ensimmäistä käyntiä odottaneet 91-180 vrk	Ensimmäistä käyntiä odottaneet yli 180 vrk	Ensimmäistä käyntiä odottaneet yli 90 vrk	Ensimmäistä käyntiä odottaneet yli 90 vrk (%)	Ensimmäistä käyntiä odottaneet yli 90 vrk 31.8.2012	Ensimmäistä käyntiä yli 90 vrk odottaneiden muutos 8/12-12/12
Etelä-Karjalan shp	2 514	2 111	373	30	403	16	-	-
Etelä-Pohjanmaan shp	3 779	3 556	202	21	223	6	885	-662
Etelä-Savon shp	1 821	1 687	92	42	134	7	121	13
Helsingin ja Uudenmaan shp	23 729	22 782	873	74	947	4	2 356	-1 409
Itä-Savon shp	1 105	983	81	41	122	11	231	-109
Kainuun shp	2 154	2 066	63	25	88	4	195	-107
Kanta-Hämeen shp	3 736	2 972	549	215	764	20	1 164	-400
Keski-Pohjanmaan shp	2 478	2 422	47	9	56	2	252	-196
Keski-Suomen shp	4 004	3 839	132	33	165	4	288	-123
Kymenlaakson shp	2 505	2 474	31	0	31	1	364	-333
Lapin shp	2 502	2 383	90	29	119	5	296	-177
Länsi-Pohjan shp	1 419	1 373	38	8	46	3	116	-70
Pirkanmaan shp	4 574	4 007	445	122	567	12	1 006	-439
Pohjois-Karjalan shp	3 619	3 555	64	0	64	2	244	-180
Pohjois-Pohjanmaan shp	5 392	4 976	263	153	416	8	1 732	-1 316
Pohjois-Savon shp	4 825	4 813	12	0	12	0	1 445	-1 433
Päijät-Hämeen shp	4 334	3 767	298	269	567	13	1 761	-1 194
Satakunnan shp	3 318	3 302	16	0	16	0	330	-314
Vaasan shp	1 996	1 936	58	2	60	3	222	-162
Varsinais-Suomen shp	7 221	6 828	325	68	393	5	986	-593
Yhteensä	87 025	81 832	4 052	1 141	5 193	6,0	13 994	-8 801

Sairaanhoitopiirien jäsenkuntien hoitoa yli 6 kk odottaneet / 10 000 asukasta (31.12.2012)

Tietoa laadusta - oma toimintayksikkö

Valmiit seurantaraportit TYKSiin toiminnasta vuonna 2011

Oma toiminta:

- [Käytössä olevat sairaansijat ja tehohoito-osastojen hoitopaikat 2009-2011](#)
- [Saapuneet lähetteet erikoisaloittain](#)
- [Saapuneet lähetteet kunnittain \(grafiikka\)](#)
- [Leikkausta, toimenpidettä ja hoitoa odottavien lukumäärä ja odotusajat](#)
- [Toimintaluvut 2010 ja 2011](#)
- [Tulosityksiköiden avohoitokäynnit, hoitojaksot ja hoitopäivät 2010 ja 2011](#)
- [Leikkausosastoilla tehty leikkaukset ja tähystykset 2010 ja 2011](#)
- [Hoidetut potilaat 2007-2011](#)
- [Hoidetut potilaat 2006-2011 ja sähköiset epikriisit 2006-2011](#)
- [Siirtoviivewpotilaat ja suhteellinen kuormitus vuodeosastoilla](#) (tiedot Mynlasta)
- [Siirtoviivepotilaat maksajittain](#) (tiedot Mynlasta)

Oma toiminta ja ostot yhteensä:

- [Myyntitulojen laskutus jäsenkunnilta 2011](#) (tiedot Mynlasta)
- [Ostetut avohoitokäynnit ja hoitopäivät 2011](#) (tiedot Mynlasta)

-
- [Päivittäisraportointi 26.8.-29.9.2011](#)

Tietoa laadusta - oma toimintayksikkö

- Hoidon laatu: 0 seurantatietoa

Laadun johtaminen

- Johtaminen alkaa strategiasta
- Julkisen terveydenhuollon toimintayksikön strategian tulisi pohjautua terveydenhuoltolakiin
- Mitä laki sanoo laadusta?
  - Terveydenhuollon toiminnan on **perustuttava näyttöön ja hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin, ja sen on oltava laadukasta, turvallista ja asianmukaisesti toteutettua** (Terveydenhuoltolaki 30.12.2010/1326).
  - STM:n asetus laadunhallinnasta ja potilasturvallisuuden suunnitelman täytäntöönpanosta
- Laadun johtaminen on toiminnan kehittämistä indikaattoreiden tuottaman tiedon perusteella strategian tavoitteiden suuntaan

Laadun johtaminen alkaa strategiasta

HUS –edelläkävijä

Vaikuttavaa hoitoa potilaan parhaaksi

P
Ä
Ä
M
Ä
Ä
R
Ä
T

Potilaslähtöinen ja
oikea-aikainen hoito

Korkeatasoinen
tutkimus ja opetus

Tiivistyvä kumppanuus
perusterveydenhuollon kanssa

Vaikuttava ja
kilpailukykyinen toiminta

E
D
E
L
L
Y
T
Y
K
S
E
T

Osaava ja motivoitunut henkilöstö

Hallittu ja tasapainoinen talous

Toimivat tilat, teknologia ja ympäristövastuu

Uudistava johtajuus ja organisaatio

Omistajayhteisöjen ja sidosryhmien luottamus

A
R
V
O
T

Ihmisten
yhdenvertaisuus

Potilaslähtöisyys

Luovuus ja
innovatiivisuus

Korkea laatu ja
tehokkuus

Avoimuus,
luottamus ja
keskinäinen
arvostus

Strategian toteutumisen mittari ja tavoitearvo – vaikuttavuus, HUS 2013

TAVOITE	TAVOITTEEN MITTARI	TAVOITEARVO 2013 - 2016
Hoidon vaikuttavuus	Se <u>osuus toiminnasta</u> sekä uuden kalliin teknologioiden käyttöön otosta, joka on hoidon vaikuttavuuden arvioinnin piirissä	- 2013 aloitetaan ainakin 2 potilasryhmän vaikuttavuusarvioinnin uusintatutkimus ja 2 uuden potilasryhmän tutkimus vuosittain - 2013 Mini-HTA (Health Technology Assessment) – arvio sisällytetään osaksi investointihakemusprosessia ja määritellään vaikuttavuusarvion käyttöperiaatteet uusien hoitomenetelmien käyttöön otossa ERVA- alueella - 2016 Hoidon vaikuttavuuden arviointi sisältyy <u>80 %:iin kliinisestä</u> toiminnasta sekä (kustannus-) vaikuttavuusarviointi säännönmukainen osa uuden kalliin teknologian käyttöönoton arviota

Laadun johtaminen strategian avulla - VSSHP

Tavoitteet ja vastuuhenkilöt	Toimenpiteet Kehittämistehtävät (Hankkeet)	Toimenpiteiden ja kehittämistehtävien seuranta: milloin, miten?	Mittarit ja tavoitetasot
Tavoite 1.1.1 <i>Johtajaylilääkäri</i> Hoidon tulokset ovat vähintään vertailuryhmän keskitasoa	Ohjeet tulosyksiköille ja toteutus tulosyksiköissä (Sairaanhoidon johdon tukipalvelujen toimisto)	Ohjeistus tammikuussa ja raportointi 1/3-vuosittain	<i>JOHRA! Hoidon tulokset</i> Vertailut tehty erikoisaloittain ja tulokset on arvioitu vuoden loppuun mennessä
Tavoite 1.1.2 <i>Hallintoylihoitaja</i> Potilaat ovat tyytyväisiä saamaansa hoitoon	Ohjeet tulosyksiköille: ”Tiedon saantia parantavan hoitoselvityksen laatiminen ja antaminen potilaalle” (Hoitotyön toimisto)	Ohjeistus tammikuussa ja raportointi 1/3-vuosittain	<i>JOHRA! Potilastyytyväisyys</i> 90 % antaa arvosanan 4-5 (asteikko 1-5)
Tavoite 1.1.3 <i>Johtajaylilääkäri</i> Hoito on turvallista	Potilasturvallisuussuunnitelman soveltaminen käytäntöön tulosyksiköissä	Potilasturvallisuuspäällikkö raportoi 1/3-vuosittain	Haattatapahtumat ovat vähentyneet 30 % verrattuna vuoteen 2009
Tavoite 1.2.1 <i>TYKS operatiivisen tulosryhmän johtaja</i> Hoidon tarpeen arviointi alkaa 3 viikon kuluessa lähetteen saapumisesta	Ohjeet tulosyksiköille: Lomakausien poliklinikoiden sulkusuunnitelmissa huomioidaan läheteiden käsittelyn määräajat (Sairaanhoidon johdon tukipalvelujen toimisto)	Ohjeistus tammikuussa ja vastuuhenkilöiltä vahvistavat asian huomioon ottamisen määräaikaan mennessä	<i>JOHRA! Hoitoon pääsyn toteutuminen</i> Tavoite 100 %

Laadun johtamisen kehittämiskohteet

- Terveysthuollon laadun kansallisen tason strategiset menestystekijät
  - työnjako - kuka määrittää strategiset menestystekijät?
  - työnjako - kuka laatii ja toteuttaa strategian?
- Mitkä ovat strategiset laatutavoitteet
  - toimintayksikön (erikoissairaanhoidon) sitovat tavoitteet
  - eri toimijoiden (horisontaalisten ja vertikaalisten) tavoitteiden yhteensovittaminen
- Laadun indikaattorit ja vertailu
  - toimintayksikön mittareiden määrittely, tavoitetasot ja seuranta
  - laatutulosten benchmarkingin mahdollistava yhteistyö ja toteutus

Laadun mittaaminen

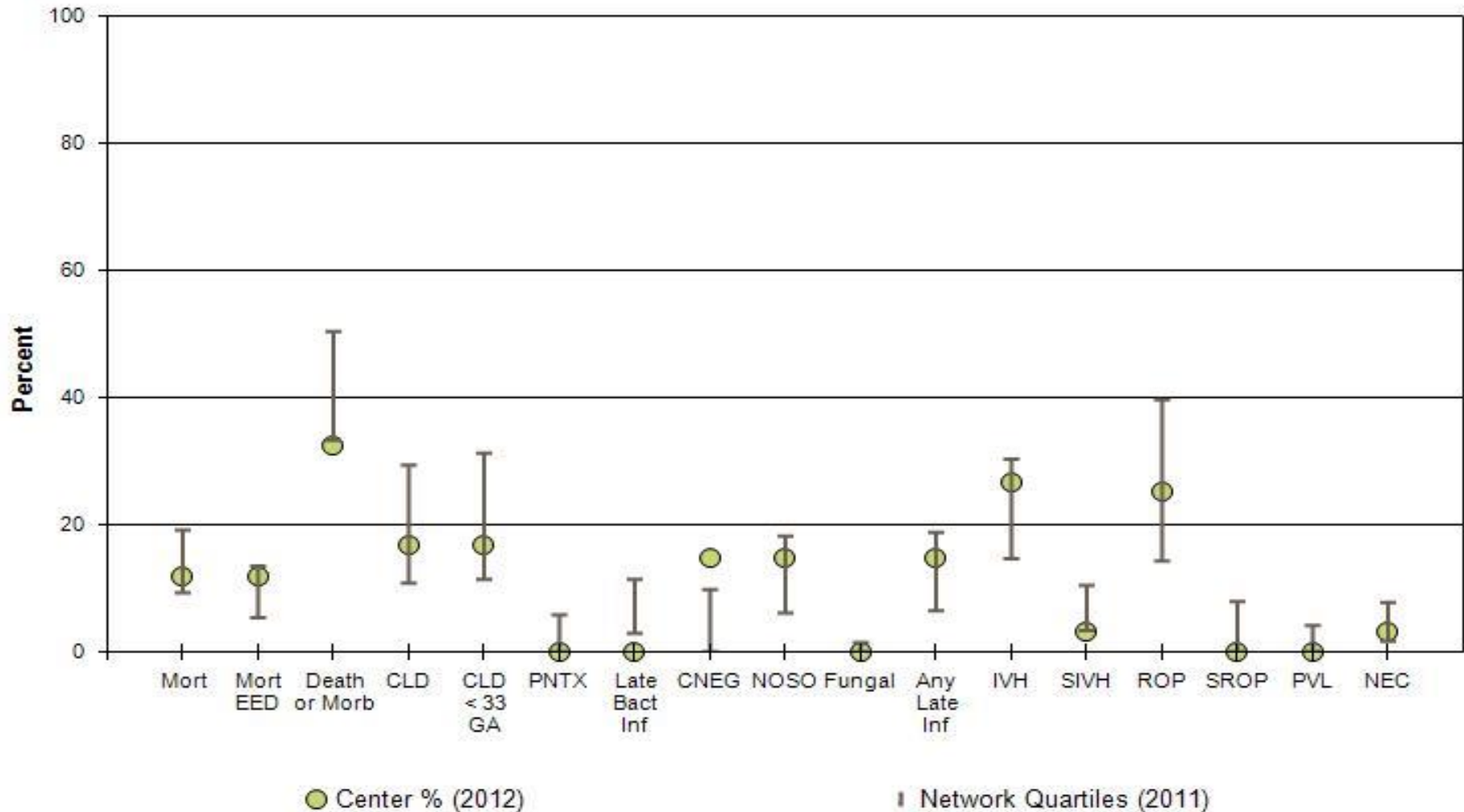
Kaikki mittaaminen ei ole samanlaista

Mittarin tarkoitus	Mittarin kriteerit
Tieteellinen tutkimus	Eksakti, validoitu, spesifi, tarkka, vastaa tutkimuskysymykseen, toistettava
Seuranta: prosessit ja vaikuttavuus, laatu	Kattaa kriittiset tekijät, relevantti, vertailtava, toistettava, siirrettävä, hyväksyttävä
Kehittäminen	Suuntaa antava, asettaa kehittämistavoitteen, määrällinen tai laadullinen, eri näkökulmat huomioiva, esim. asiakastyytyväisyys

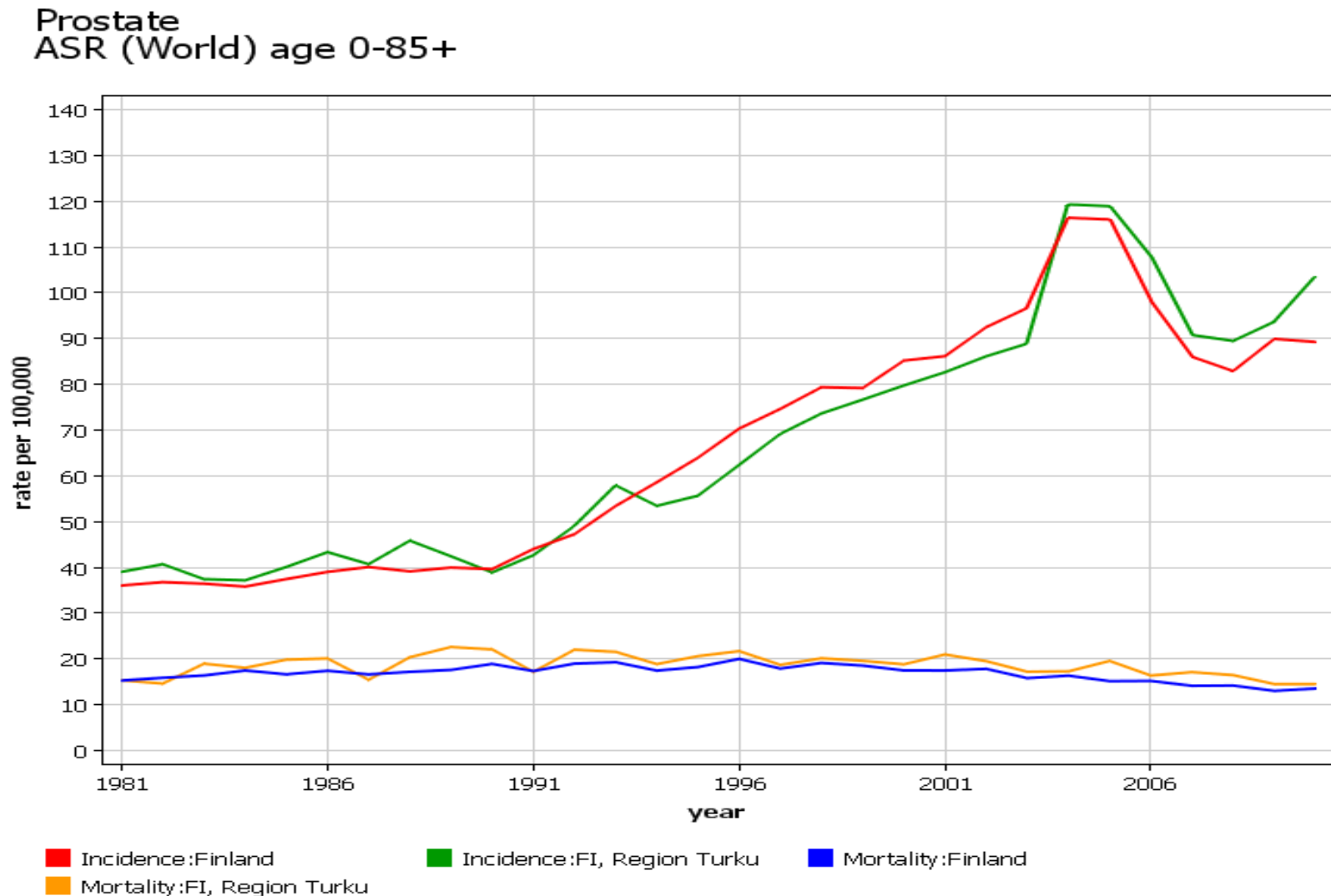
(Laadun) vertailu eli benchmarking

- Tarkoitus: vertaisarviointi ja **-kehittäminen**
- Kerättäviä perustietoja ovat potilaiden ominaisuudet, diagnostiset ja hoitotoimenpiteet sekä hoitotulokset (ja kustannukset).
- Vertailutietoa tarvitaan
  - *ajallisen kehityksen mittaamiseen*
  - *vertailuun eri hoitoyksiköiden välillä*
- Jos alkutilanteen sekoittavat tekijät eri hoitoyksiköiden välillä voidaan vakioda, myös yksikköjen välinen vertailu on mahdollista.

Tyksin pikkukeskosten sijoittuminen Vermont-Oxford verkoston vertailussa vuonna 2012 keskeisten tulostittareiden osalta. Ympyrällä on merkitty Tyksin sijoittuminen tulosten kvartaalijakaumaan.

Eturauhassyövän ilmaantuvuus ja potilaitten kuolleisuus vuosina 1981 – 2011 Tyksin alueella ja koko maassa.

Sairaanhoitopiirien johtamisessa tarvittavat keskeiset tiedot

Kuntaliitto 2010

TYÖRYHMÄ

Eva Salomaa

Jaakko Herrala

Jorma Lauharanta

Aki Lindén

Jukka Puolakka

Päivi Hämäläinen

Matti Mäkelä

Heikki Punnonen

Yli 200 tiedon joukosta löytyneet laatumittarit

4. LAATU

Asiakkaiden tyytyväisyys ja luottamus

Asiakkaiden erilaiset tyytyväisyyssmittaukset ja -mittarit
Kantelut valv.viranomaisille/hoidetut eri henkilöt/1000

Palvelujen laatu ja potilasturvallisuus

Yhtenäisten kiireettömän hoidon perusteiden käyttö
Hoitoon liittyvät infektiot (SIRO-raportit)
Leikkaushaavainfektiot (SAI-raportit)
Korvatut potilasvahingot (lkm),
Korvatut potilasvahingot / toimenpiteelliset hoitojaksot
korvaukset euroa per asukas,
vakuutusmaksuvastuut euroa/asukas
Haittatapahtumien raportointijärjestelmä käytössä, myös kuntien tilanne

Laadusta

Asiakkaiden tyytyväisyys ja luottamus

- kehitettävä yhtenäiset menetelmät ja selvitysvälineistöt - pohjoismainen kehittämishanke
- standardoitu potilastyytyväisyyssmittari / THL pilotti
- tavoitteena samat mittarit julkiseen terveydenhuoltoon, työterveyshuoltoon ja muuhun yksityiseen terveydenhuoltoon

Erikoissairaanhoidon laadun kuvaajat ja seurantatiedot

- kehitettävä yhtenäisiä mittausmenetelmiä ja yhteisiä mittareita
- Kuntaliiton organisoima erikoissairaanhoidon laatumittarityöryhmä valmistelee muutamia laatumittareita

Palvelujen oikea-aikaisuus, sama lääkäri ja muut vastaavat – potilaiden kannalta tärkeät koettuun laatuun – liittyvät tekijät

Turvallisuutta lisäävien hoitomenetelmien, laitteiden ja välineiden kehittäminen, käyttöönotto ja käyttö

Laadun johtaminen palautetiedon avulla - PSHP, asiakastyytyväisyys

Kuvio 18. Tavoitteiden toteutuminen vuonna. 2011

Vuodeosastohoidon laatu

- **Sitova tavoite:** vähintään 90 prosenttia potilaista antaa palvelusta arvosanan 8, 9 tai 10 asteikolla 4-10.
- Tavoite toteutui, toteuma oli 95,7 prosenttia.

Poliklinikkapalvelun laatu

- **Sitova tavoite:** vähintään 90 prosenttia potilaista antaa palvelusta arvosanan 8, 9 tai 10 asteikolla 4-10.
- Tavoite toteutui, toteuma oli 97,5 prosenttia.

ASIAKAS

Vuodeosastohoidon laatumittari

Poliklinikkapalvelun laatumittari

Palvelusopimusten toteutuminen

PROSESSI

Hoidon tarpeen arviointi

Hoitoonpääsy kiireett. hoidossa

Hoitoonpääsy kiireell. hoidossa

Tuottavuus

Sairaalainfektiot

Epikriisien lähettämisviive

Toimialue 2
Kirurgia
Gastroenterologia
Syövänhoito
Toimialueen kanslia

++	++	++	++	
++	++	++	++	
--	--	++	--	

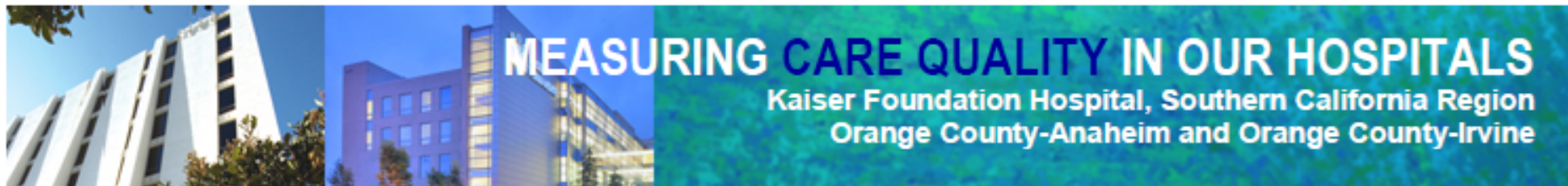
-	-	-	++	
++	++	++		
--	--	--	--	
--	-	++	--	
++	++	++	--	
--	++	--	-	

Erikoissairaanhoidon laatuindikaattorit

- Useita kansainvälisiä laatuindikaattorimäärittelyjä
  - Institute of Medicine
  - USA Kaiser Permanente ym. : The Joint Commission Gold Seal of Approval
  - OECD:n järjestelmän laatuosoittimet ja potilasturvallisuusindikaattorit
  - EUPHORIC
  - Erikoisala- tai tautikohtaiset indikaattorit / rekisterit
- Suomessa toistaiseksi vain muutamia yhteisesti sovittuja laatumittareita
  - SIRO
  - PERFECT
  - yksittäiset erikoisalakohdaiset erillisrekisterit

IOM Dimension of Quality	Whole System Measure	Toyota Specification
Safe	Rate of Adverse Events	5 Adverse Events per 1,000 Patient Days
Safe	Incidence of Nonfatal Occupational Injuries and Illnesses	0.2 Cases with Lost Work Days per 100 FTEs per Year
Effective	Hospital Standardized Mortality Ratio (HSMR)	HSMR = 25 Points Below the National Average
Effective	Hospital Readmission Percentage	30-Day Hospital Readmission = 4.49%
Effective	Reliability of Core Measures	10 ⁻² Reliability Levels
Patient-Centered	Patient Satisfaction with Care Score	60% of Patients Selected the Best Possible Score
Timely	Days to Third Next Available Appointment	Primary Care: Same-Day Access Specialty Care: Access Within 7 Days
Efficient	Hospital Days per Decedent During the Last Six Months of Life	7.24 Hospital Days per Decedent During the Last Six Months of Life

Kaiser Permanente participates in a number of independent evaluations and analyses that provide our members and the public with reliable information to evaluate the quality of care we deliver and how our performance compares to that of other health care organizations. We are committed to providing a high level of quality care for our members and patients and we continue to seek improvement. Orange County Medical Center is proud to have earned the following recognitions:

The Joint Commission Gold Seal of Approval™

The Joint Commission (TJC) has accredited hospitals for more than 50 years. Its standards are among the most rigorous in the industry, and its Gold Seal of Approval requires compliance with standards for quality, safety of care, and other accreditation requirements. The organization's last accreditation was June 16, 2012.

Orange County National Patient Safety and Quality Improvement Goals – Oct 2011 to Sept 2012

STATEWIDE Comparison to Other Joint Commission Accredited Organizations

Patient Safety Goals	Quality Improvement Goals										
				Surgical Infection Prevention							
Hospital Patient Safety*	Heart Attack Care	Heart Failure Care	Pneumonia Care	All Procedures	Blood Vessel Surgery	Colon/ Large Intestine Surgery	Coronary Artery Bypass Graft	Hip Joint Replacement	Hysterectomy	Knee Replacement	Open Heart Surgery
☑	⊕	⊕	⊕	⊕	☑	⊕	--	⊕	⊕	⊕	--

For quarterly updates, visit The Joint Commission's Quality Check page: www.qualitycheck.org/consumer/searchQCR.aspx

* NATIONWIDE comparison to other Joint Commission organizations.

TJC's Website Key	
★	Achieved the best possible results
⊕	Above the performance of most accredited organizations
☑	Similar to the performance of most accredited organizations
⊖	Below the performance of most accredited organizations
--	Not displayed (explained with footnotes N/D 1-10)

Medal of Honor for Organ Donation – Orange County has earned the U.S. Department of Health and Human Services award for increasing the number of organs available for transplant.

National Surgical Quality Improvement – Orange County participates in the American College of Surgeons program to measure and improve the quality of surgical care.

The Joint Commission Advanced Certification – Orange County received Stroke Certification effective January 13, 2012.

Mika Gissler,
Päivi Hämäläinen,
Marke Jääskeläinen,
Meri Larivaara,
Tomas Punto,
Jouni Rasilainen,
Arto Vuori

Sairastavuustilastoinnin kehittäminen ja OECD:n laatuindikaattorit Suomessa

2012

RAPORTTI

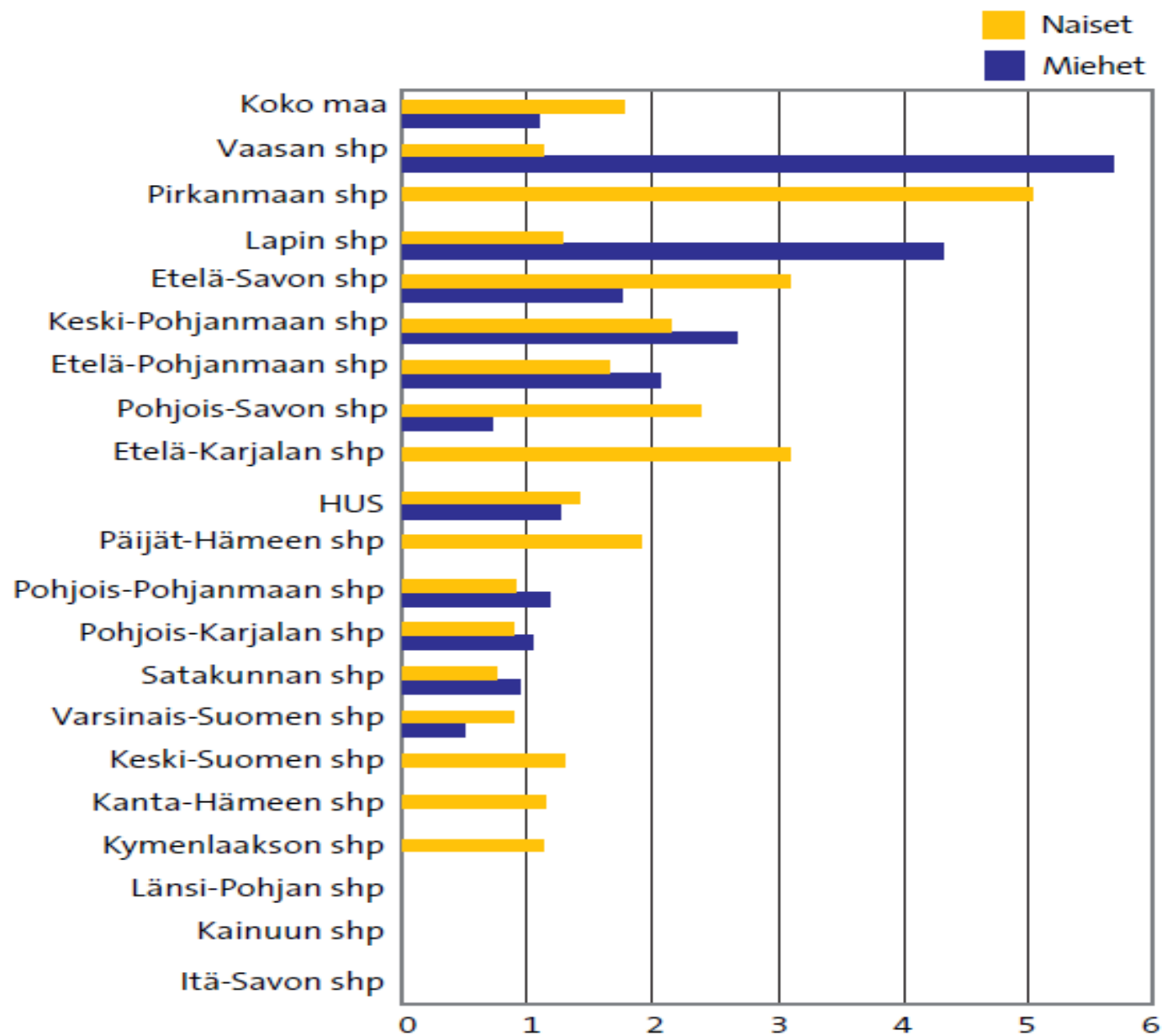

Taulukko 40. OECD:n terveydenhuollon laatuosoitintyöryhmän hyväksymät potilasturvallisuusnäkökulmaa tarkastelevat laatuosoittimet.

OECD:N POTILASTURVALLISUUS-OSOITTIMET (<i>Patient safety Indicators, PSI</i>)	Kuvaus valintaperusteista ja näkökulmasta jossa palvelujärjestelmän toimintaa seurataan ja muuta lisätietoa osoittimesta
Synnytyksen aikaiset 3. tai 4. asteen repeämät spontaanissa alatiesynnytyksessä, % (<i>Obstetric trauma vaginal delivery without instrument</i>)	Synnytyksen aikainen kolmannen tai neljännen asteen repeämä emättimessä on tapahtuma, joista useat voidaan estää synnytyksen suunnittelulla ja laadukkailla toiminnalla synnytyksen aikana. Osuus (%) ilman instrumentin käyttöä avustetuista alatiesynnytyksistä, joissa potilas on saanut kolmannen tai neljännen asteen emätinrepeämän.
Synnytyksen aikaiset 3. tai 4. asteen repeämät imukuppi- tai pihtisynnytyksessä, % (<i>Obstetric trauma vaginal delivery with instrument</i>)	Synnytyksen aikainen kolmannen tai neljännen asteen repeämä emättimessä on tapahtuma, joista useat voidaan estää synnytyksen suunnittelulla ja laadukkailla toiminnalla synnytyksen aikana. Osuus (%) instrumentilla (pihdit, imukuppi) avustetuista alatiesynnytyksistä, joissa potilas on saanut kolmannen tai neljännen asteen emätinrepeämän
Toimenpiteen yhteydessä kehoon jäänyt vierasesine 100 000 sairaasta poistoa kohti (<i>Foreign body left during procedure</i>)	Vierasesineen (kuten neula, veitsen terä, tai sidostarpeet) jääminen leikkausalueelle leikkauksen päätyttyä on tapahtuma, jollaista ei pitäisi sattua. Hoitojaksoja, joiden sivudiagnoosina on kehoon jäänyt vierasesine suhteutettuna kaikkien päättäneiden hoitojaksojen määrään 15-vuotiailla ja sitä vanhemmilla potilailla. Luku on ikä- ja sukupuolivakioitu.

Liite 5: OECD:n terveydenhuollon laatuosoittimet sairaanhoidopiireittäin 2005–2009

		1 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoidopiiri	2 Varsinais- Suomen sairaanhoidopiiri	3 Satakunnan sairaanhoidopiiri	4 Kanta- Hämeen sairaanhoidopiiri	5 Pirkanmaan sairaanhoidopiiri
Diabetesosoittimet 2009						
Diabeteksen lyhytaikaiset komplikaatiot	N	219	117	71	50	80
	Vakioitu	18,1	28,8	33,1	35,6	19,6
	Vakioimaton	17,5	29,8	37,2	34,6	19,8
Diabeteksen pitkäaikaiset komplikaatiot	N	391	308	155	106	215
	Vakioitu	30,9	66,9	63,7	58,3	48,2
	Vakioimaton	31,2	78,5	81,1	73,4	53,3
Kontrolloimaton diabeteksen hoito	N	487	440	212	93	526
	Vakioitu	39,8	99,1	89,4	56,4	116,2
	Vakioimaton	38,8	112,2	110,9	64,4	130,4

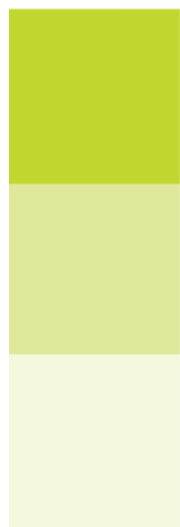

Kuvio 92. Toimenpiteen yhteydessä kehoon jäänyt vierasesine, hoitoilmoitusrekisteristä löytyvät tapaukset sairaanhoitopiireittäin vuosina 2005–2009, 1/100 000 sairaalapoistoa.

EUPHORIC

EUROOPPALAINEN HANKE

TERVEYDENHUOLTOJÄRJESTELMIEN
ARVIOINTI HOIDON
LAADUN PARANTAMISEKSI

Syöpä

B1	Rintasyöpä: suhteellinen eloonjäämisaika
B2	Keuhkosityöpä: suhteellinen eloonjäämisaika
B3	Paksusuolen syöpä: suhteellinen eloonjäämisaika

Infektiaudit

C1	Alempien hengitysteiden infektiota sairastavien lasten kiireellisenä alkanut sairaalahoito
C2	AIDS: eloonjäämisaika
C3	Keuhkokuumetta seurannut kuolleisuus, 30 päivää sairaalahoidon aloittamisesta
C4	Sairaalahoito lasten maha-suolitulehduksen vuoksi
C5	Sairaalahoito influenssan vuoksi
C6	Sairaalahoito tuberkuloosin vuoksi

Muut krooniset sairaudet

D1	Sairaalahoito hoitamattoman diabeteksen vuoksi
D2	Sairaalahoito diabeteksen lyhytaikaisten komplikaatioiden vuoksi
D3	Sairaalahoito diabeteksen pitkäaikaisten komplikaatioiden vuoksi
D4	Sairaalahoito diabetespotilaiden alaraajojen amputoinnin vuoksi
D5	Sairaalahoito aikuispotilaiden astman vuoksi (yli 18 vuotta)
D6	Sairaalahoito lapsipotilaiden astman vuoksi (alle 18 vuotta)
D7	Sairaalahoito yli 65-vuotiaiden aikuispotilaiden astman vuoksi

Tarkasteltavat terveysongelmat

PERFECT

- ☐ Aivohalvaus
- ☐ Sydäninfarkti
  - ☐ Lisäksi: Ohitusleikkaus- ja pallolaajennukset
- ☐ Keskoset
- ☐ Lonkkamurtuma
- ☐ Tekonivelkirurgia
- ☐ Rintasyöpä
- ☐ Skitsofrenia
- ☐ **Aloitettu 2011: lanneranka- ja kaularankakirurgia**

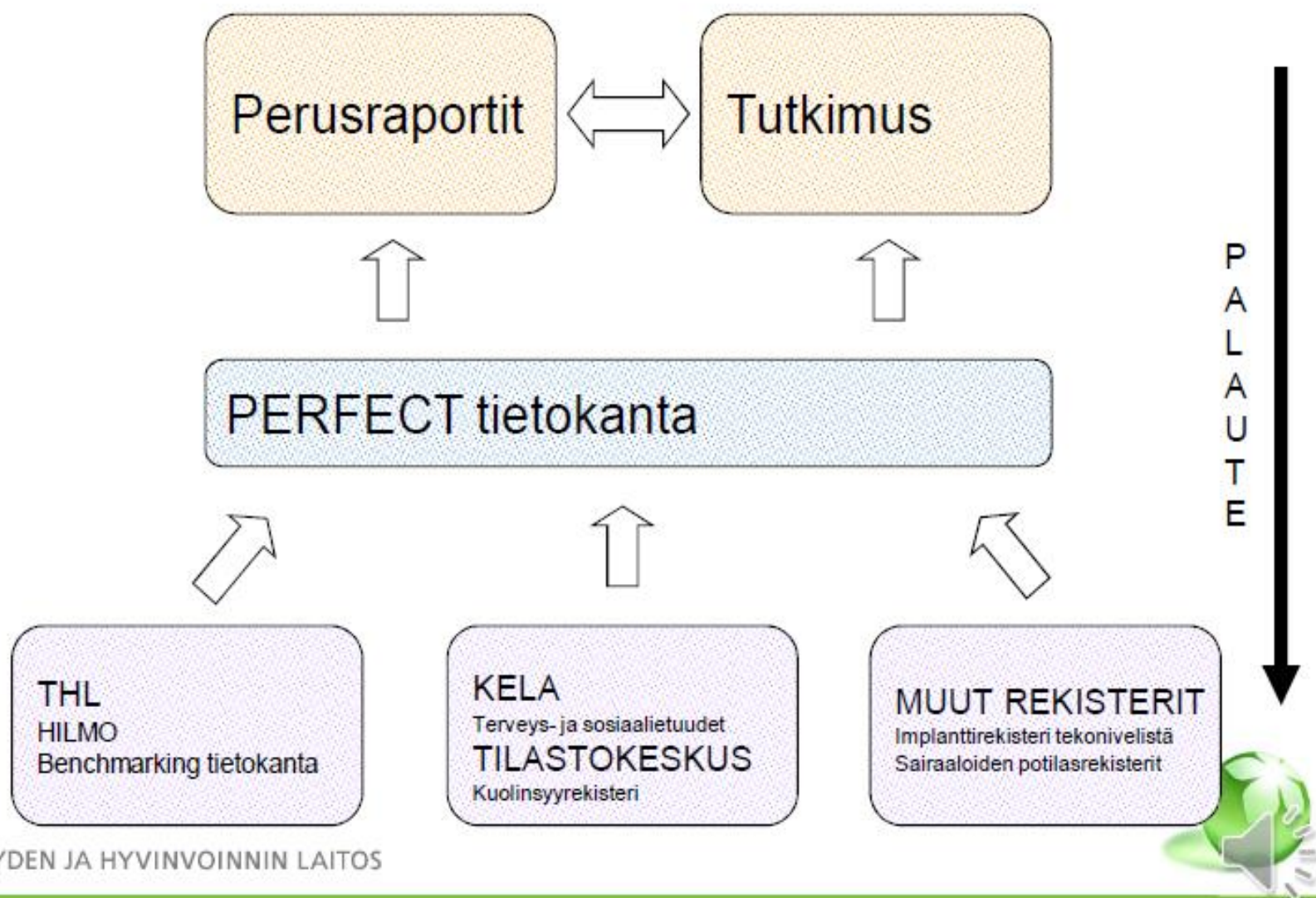
Tulossa kirurgian kuolleisuus

Potilasryhmä	Mittari PERFECT
Aivohalvaus	28 päivän kuolleisuus 90 päivän kuolleisuus 1 vuoden kuolleisuus Seurantavuoden aikana kotona vietetyt päivät 1 vuoden AVH:n uusiminen 1 vuoden aikana kuolleet tai AVH uusiutunut
Keskokset	7 päivän aikana syntymästä kuolleita 1. hoitokokonaisuuden aikana kuolleita Vuoden aikana syntymästä kuolleita Vuoden kuluessa kotiutuksesta uudelleen sairaalahoitoon joutuneita 1. elinvuoden aikana ilman lääkeostoja olleet keskokset Vuoden ikään mennessä keskosilla olleet kotipäivät
Lonkkamurtuma	Potilaat, jotka kotona 30 päivän kuluttua indeksihoitojakson alusta Potilaat, jotka kotona 120 päivän kuluttua indeksihoitojakson alusta Potilaat, jotka kotona 365 päivän kuluttua indeksihoitojakson alusta Seurantavuoden kotona vietetyt päivät Pitkäaikaispotilaiksi jääneet 30 päivän kuolleisuus 120 päivän kuolleisuus 365 päivän kuolleisuus

Potilasryhmä	Mittari PERFECT
Skitsofrenia	Osuus potilaista, jotka olleet hoidossa 5. vuoden aikana (%) Osuus potilaista, jotka kotona tai avohoidossa 1. vuoden lopussa (%) 5 vuoden aikana kuolleita (%)
Sydäninfarkti	7 päivän kuolleisuus 30 päivän kuolleisuus 90 päivän kuolleisuus
Polven ja lonkan tekonivelleikkaus	Uusintaleikkauksia (% potilaista) Nivelproteesin aiheuttama infektio ja/tai tulehdusreaktio (T84.5) (%) Uusintakäynti 14 vrk:n kuluttua hoidon päättymisestä potilailla (%) Kotona alle viikon kuluessa leikkauksesta potilaista (%) Lonkka: Tekonivelen sijoiltaanmenon paikalleenasetus (%)

Kuvaus PERFECT-tiedonkeruusta

Ydinindikaattorit erikoissairaanhoidossa

- **Minimitaso** palautetiedosta toimintayksikölle omasta kehityssuunnasta ja vertailusta muihin yksikköihin
  - Sairaalakuolleisuus (standardoitu)
  - Paluu (päivystyskäynti) hoitolaitokseen 30 vrk kuluessa hoitojakson päättymisestä
  - Sairaalainfektiot
  - Hoidon hättätapahtumat (HILMO-ohjeen mukaisesti)
  - Potilasturvallisuusindikaattorit
  - Max 3 vaikuttavuusindikaattoria / erikoisala
  - Potilastyytyväisyysmittaukset

erillisrekisterit

Erillisraportti

vaativa sydän

psykiatria

implantti

HILMO

Perfect

Perfect

Perfect

Kuolinsyy rekisteri

Kelan rekisterit

Vakes

musta aukko

potilastietojärjestelmät

KanTa / e-Arkisto

HILMO

psykiatria

implantti

Perfect

Perfect

Perfect

Kelan
rekisterit

Vakes

musta aukko

potilastietojärjestelmät

KanTa / e-Arkisto

Laatutiedon hallinnan kehittämistarpeet

- Yhteisistä laatuindikaattoreista sopiminen ja käyttöön otto
  - tarvitaan **asiantuntijuus** ja johtaminen
- Potilastiedon strukturointi
  - (kliinisessä työssä tarvittavan tiedon yhtenäisyys ja sujuvampi käyttö)
  - hoidon laadun seurannan ja benchmarking-tiedon keruun mahdollistaminen ilman erillisrekisterejä
  - (tiedon arkistointi ja siirto)
- Tiedon yhdistäminen eri tietolähteistä
- Kerätyn tiedon benchmarking valtakunnallisella tasolla (tai kansainvälisesti)

Tietojärjestelmät & laatu-tiedon utopiat

Kiitos ajastanne!

Johtajuus on kyky muuttaa visio todellisuudeksi.
— *Warren G. Bennis*